

Dokument s plenarne sjednice

B9-0167/2024

8.3.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika
Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom
između Azerbajdžana i Armenije
(2024/2580(RSP))

Pedro Marques, Tonino Picula, Marina Kaljurand, Sylvie Guillaume
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Rezolucija Europskog parlamenta o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom između Azerbajdžana i Armenije (2024/2580(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Armeniji i Azerbajdžanu, posebno one od 20. svibnja 2021. o ratnim zarobljenicima nakon najnovijeg sukoba Armenije i Azerbajdžana¹, od 10. ožujka 2022. o uništavanju kulturne baštine u Gorskem Karabahu², od 19. siječnja 2023. o humanitarnim posljedicama blokade u Gorskem Karabahu³ i od 15. rujna 2023. o slučaju dr. Gubada Ibadoglua, zatvorenoga u Azerbajdžanu⁴,
 - uzimajući u obzir peti sastanak Vijeća za partnerstvo EU-a i Armenije održan 13. veljače 2024.,
 - uzimajući u obzir Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane⁵, koji je u potpunosti stupio na snagu 1. ožujka 2021.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu i suradnji od 22. travnja 1996. između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Azerbajdžana, s druge strane⁶,
 - uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
 - uzimajući u obzir temeljna načela Skupine iz Minska Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESSION) iz 2009.,
 - uzimajući u obzir trilateralnu izjavu Armenije, Azerbajdžana i Rusije od 9. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Azerbajdžan 19. rujna 2023. neopravdano napao Gorski Karabah, što je prouzročilo nekoliko stotina žrtava, smrt civila te bijeg većine stanovništva iz njihovih domova i regije;
- B. budući da je toj vojnoj agresiji prethodila devetomjesečna blokada Lačinskoga koridora,

¹ SL C 15, 12.1.2022., str. 156.

² SL C 347, 9.9.2022., str. 198.

³ SL C 214, 16.6.2023., str. 104.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0323.

⁵ SL L 23, 26.1.2018., str. 4.

⁶ SL L 246, 17.9.1999., str. 3.

jedinog kopnenog koridora koji povezuje regiju Gorski Karabah, čije većinsko stanovništvo čine Armenci, i Armeniju, koju je Azerbajdžan započeo 12. prosinca 2022., uspostava kontrolne točke na istom koridoru u travnju 2023., čime se krši trilateralna izjava Armenije, Azerbajdžana i Rusije od 9. studenoga 2020., povećana vojna prisutnost oko Gorskog Karabaha i duž granice s Armenijom, kao i agresivna i huškačka retorika azerbajdžanskog vodstva;

- C. budući da takozvane ruske mirovne snage prisutne na temelju trilateralne izjave od 9. studenoga 2020. nisu djelovale niti protiv azerbajdžanske blokade Lačinskoga koridora niti nakon uspostave kontrolne točke protiv najnovije vojne agresije Azerbajdžana;
 - D. budući da upotreba vojne sile za rješavanje političkih sporova predstavlja kršenje Povelje UN-a;
 - E. budući da EU u potpunosti podupire suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Armenije i Azerbajdžana te aktivno podupire nastojanja da se spor u Gorskem Karabahu riješi mirnim putem i uz poštovanje prava pogodjenog stanovništva, među ostalim radom posebnog predstavnika za Južni Kavkaz i krizu u Gruziji te pregovorima između Armenije i Azerbajdžana uz posredovanje predsjednika Europskog vijeća;
 - F. budući da je Armenija ostvarila znatan napredak u reformama povezanim s demokracijom i vladavinom prava; budući da Azerbajdžan nastavlja gušiti civilno društvo, neovisne medije i političku oporbu, što je posebno činio uoči predsjedničkih izbora 7. veljače 2024.;
- 1. osuđuje opetovanu upotrebu sile u odnosima između Armenije i Azerbajdžana i ističe hitnu potrebu za stalnim i pojačanim naporima za normalizaciju odnosa između tih dviju zemalja i njihova stanovništva te za sklapanje sveobuhvatnog i održivog mirovnog sporazuma;
 - 2. izražava potporu nastavku pregovora između Armenije i Azerbajdžana o svim neriješenim pitanjima radi sklapanja mirovnog sporazuma te poziva obje strane da ostanu u potpunosti predane trajnom i mirnom rješavanju dugotrajnog spora putem dijaloga i pregovora; pozdravlja predanost EU-a dalnjem olakšavanju dijaloga među svim stranama kako bi se osigurao sveobuhvatan i održiv mir u korist svih stanovnika te regije;
 - 3. ponovno ustvrđuje da se sveobuhvatnim mirovnim sporazumom moraju zajamčiti prava i sigurnost karabaških Armenaca i armenskog stanovništva drugih područja pogodjenih sukobima; u tom pogledu ponavlja svoju čvrstu osudu vojne agresije Azerbajdžana na Gorski Karabah u rujnu 2023. kojom su prekršene međunarodne obveze Azerbajdžana, koja je u suprotnosti s njegovim deklariranim namjerama da radi na održivom miru s Armenijom i kojom su ugroženi mirovni pregovori između Armenije i Azerbajdžana;
 - 4. ističe da je flagrantno nedjelovanje takozvanih ruskih mirovnih snaga prisutnih na terenu nesumnjivo odraz neuspjeha Rusije, ako ne i njezina očitog nedostatka političke volje da zaštitи prava lokalnog stanovništva Gorskog Karabaha i osigura poštovanje trilateralne izjave od 9. studenoga 2020.;

5. poziva Azerbajdžan da se istinski uključi u sveobuhvatan i transparentan dijalog s karabaškim Armencima kako bi se osiguralo poštovanje njihovih prava i zajamčila njihova sigurnost, uključujući pravo na povratak te na dostojanstven i siguran život u vlastitim domovima, te njihova zemljišna i vlasnička prava, kako bi očuvali svoj identitet i u potpunosti uživali svoja građanska, kulturna, socijalna i vjerska prava;
6. poziva Azerbajdžan da ponovno potvrди svoju bezrezervnu predanost Deklaraciji iz Almatija iz 1991. kojom se jamči teritorijalna cjelovitost Armenije i Azerbajdžana te da pristane na razgraničenje njihove bilateralne granice u skladu s tekstrom i duhom te deklaracije;
7. ponovno ističe svoju potporu aktualnom jačanju misije EU-a u Armeniji te naporima da se njezin mandat proširi na obje strane granice između Armenije i Azerbajdžana kako bi se učinkovito doprinijelo sigurnosti ljudi i izgradnji povjerenja te pomoglo u sprečavanju daljnje vojne eskalacije i nasilja na granicama Armenije;
8. pozdravlja napredak postignut u provedbi Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između EU-a i Armenije, koji pokazuje interes i predanost Armenije jačanju i produbljivanju odnosa s EU-om na temelju zajedničkih vrijednosti, uključujući ljudska prava, vladavinu prava i demokraciju;
9. pozdravlja početak rada na novom programu partnerstva između EU-a i Armenije kojim će se utvrditi ambiciozniji zajednički prioriteti za suradnju u mnogim područjima politika i podupire ambiciju Armenije da se pripremi za dijalog o liberalizaciji viznog režima s EU-om;
10. prima na znanje da je Armenija suspendirala svoje članstvo u Organizaciji ugovora o zajedničkoj sigurnosti kao odgovor na percipirani propust u pružanju pomoći protiv vojne agresije;
11. osuđuje kontinuiranu represiju nad civilnim aktivistima, neovisnim medijima i političkom oporbom u Azerbajdžanu, uključujući zloupotrebu izmišljenih kaznenih istraga radi suzbijanja kritika upućenih vlasti i političkog neslaganja;
12. poziva Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da osude teške povrede ljudskih prava i kršenja demokracije u Azerbajdžanu te da izraze konkretnu zabrinutost na svim bilateralnim sastancima, kao i u pregovorima o budućem sporazumu o partnerstvu;
13. ponovno izražava svoje uvjerenje da EU ne može moralno prihvati pregovore o budućem sporazumu o partnerstvu sa zemljom kao što je Azerbajdžan koja očito krši načela međunarodnog prava i svoje međunarodne obveze te stoga nije ni pouzdan ni vjerodostojan partner; stoga apelira na Visokog predstavnika i ESVD da obustave pregovore o obnovljenom sporazumu o partnerstvu dok Azerbajdžan ne pokaže da je uistinu spremna poštovati prava i pitanja sigurnosti karabaških Armenaca te doprinese znatnom napretku prema sveobuhvatnom i održivom mirovnom sporazumu s Armenijom, ne samo riječima, već prije svega djelima;
14. poziva Vijeće da, s obzirom na kontinuiranu internu represiju Azerbajdžana i prijetnje teritorijalnoj cjelovitosti Armenije, i dalje bude spremno ponovno razmotriti odnose

EU-a s Azerbajdžanom i uvesti ciljane i pojedinačne sankcije protiv odgovornih azerbajdžanskih vlasti; poziva Komisiju da ponovno razmotri „strateško partnerstvo” s Azerbajdžanom u području energetike, s obzirom na to da Azerbajdžan opetovano krši svoje međunarodne obveze, uključujući obveze preuzete u pregovorima uz posredovanje EU-a i obvezujuće odredbe međunarodnog prava; napominje da, s obzirom na azerbajdžansku agresiju na Armeniju u rujnu 2022. i njegovu neopravdanu uporabu sile nad stanovništvom Gorskoga Karabaha u rujnu 2023. i prisilno raseljavanje tog stanovništva, kao i na zabrinjavajuće stanje ljudskih prava u toj zemlji, razvoj takvog „strateškog partnerstva” nije u skladu s ciljevima vanjske politike EU-a kako su definirani u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji;

15. ponavlja da bi produbljivanje suradnje s Azerbajdžanom trebalo uvjetovati poštovanjem obveza koje je preuzeo kao član Vijeća Europe i OEŠ-a te da je oslobođanje svih političkih zatvorenika neizostavan uvjet za potpisivanje sporazuma o partnerstvu s EU-om;
16. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju te predsjedniku, vradi i parlamentu Armenije, kao i predsjedniku, vradi i parlamentu Azerbajdžana.